Вінницька обласна Асоціація
органів місцевого самоврядування

Інформаційний бюлетень № 4

Лютий 2026 року

СЛАВА УКРАЇНІ!
ГЕРОЯМ СЛАВА!

Кампанія декларування за 2025 рік: хто має право на відтермінування подання декларації

З 1 січня по 31 березня 2026 року триває кампанія декларування публічних службовців за 2025 рік.

Проте окремі категорії декларантів мають право на відтермінування подання декларації. Це зокрема:

- військовослужбовці Держспецзв'язку, Держприкордонслужби, Управління державної охорони, ЗСУ та інших військових формувань;
- поліцейські поліції особливого призначення, які беруть участь у бойових діях;
- особи, які для здійснення службових повноважень постійно перебувають на територіях, де ведуться активні бойові дії;
- особи, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях;
- особи, направлені до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національних контингентів або національного персоналу;
- особи, які є полоненими або інтернованими;
- особи, які внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, пов’язаних з виконанням обов’язків військової служби чи інших службових повноважень, перебувають на стаціонарному лікуванні (у тому числі за кордоном) або у відпустці для лікування та/або реабілітації.

Право на відтермінування подання декларації мають і члени сімей зазначених вище осіб.

Водночас Закон України “Про запобігання корупції” встановлює винятки з наведених категорій. Зокрема, подати декларації за 2025 звітний рік зобов’язані декларанти з числа військовослужбовців, які:

- проходять службу на посадах міністрів, їх заступників, керівників органів влади;
- входять до складу військово-лікарських і лікарсько-льотних комісій;
- проходять службу у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки (окрім охоронців) або відряджені до них (крім осіб рядового складу підрозділів охорони відповідних центрів);
- займаються оборонними закупівлями або контролюють їх якість.

У випадку припинення існування умов, які надавали право на відтермінування подачі декларації, як самі декларанти, так і члени їх сімей зобов'язані подати всі раніше неподані декларації впродовж 90 календарних днів. Цей строк відраховується з наступного дня після припинення існування умов, що дозволяли не подавати декларації.

Важливо! Якщо умови, які надавали право на відтермінування, припинилися до початку кампанії декларування за 2025 рік, то декларація за 2025 рік подається до 31 березня 2026 року включно. Водночас якщо особа втратила право на відтермінування подання декларації під час кампанії декларування за 2025 рік, вона зобов'язана подати всі раніше неподані декларації, у т.ч. за 2025 рік, впродовж 90 календарних днів.

Крім того, НАЗК рекомендує після подання декларацій за попередні періоди вказати причину відтермінування та додати підтвердні документи. Це можна зробити, створивши нове повідомлення у вкладці «Мої повідомлення» в персональному електронному кабінеті Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (Реєстру декларацій).

https://public.nazk.gov.ua/

Для спрощення процесу подання декларацій також радимо декларантам скористатися ІТ-інструментами від НАЗК: «Дані для декларації» та «Часткове автозаповнення чернетки декларації», які допомагають швидко заповнювати більшість розділів декларації та зменшити кількість технічних помилок. Завдяки можливості отримати з 15 реєстрів дані про активи та доходи декларанта та членів його сім'ї, за лічені хвилини можливо відновити

більшу частину відомостей, навіть якщо декларації не подавалися впродовж кількох років.

Відповіді на питання з тематики декларування можна знайти в Базі знань НАЗК та на навчальній платформі.

https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/

https://corruptinfo.nazk.gov.ua/

Крім того, декларант може звернутися для отримання консультації до контакт-центру НАЗК за номером (044) 200-06-94, або надіславши листа з описом проблеми на електронну пошту support@nazk.gov.ua

Нагадуємо, неподання або несвоєчасне подання декларації без поважних причин тягне за собою кримінальну (366-3 КК України) або адміністративну відповідальність (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП). Крім того, відомості про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Результати роботи НАЗК за 2025 рік: моніторинг і контроль за виконанням актів законодавства про конфлікт інтересів

Одним із повноважень Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) є моніторинг і контроль за виконанням актів законодавства про конфлікт інтересів. Ця діяльність є комплексною, і здійснюється у таких напрямках, як виявлення і документування фактів порушення вимог законодавства про конфлікт інтересів, вжиття заходів щодо їх усунення, а також виявлення та усунення умов, що сприяють виникненню конфлікту інтересів.

У 2025 році Департамент моніторингу контролю за виконанням актів законодавства про конфлікт інтересів та запобігання корупції НАЗК (Департамент) забезпечив системний і комплексний підхід до виявлення та

аналізу корупційних ризиків, провівши 12 перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування. Для порівняння - у 2024 році було проведено десять таких перевірок.

Незважаючи на різноплановість об’єктів перевірки, було ідентифіковано типові корупційні ризики:

- укладення договорів закупівлі на користь третіх осіб, під час яких товари/ послуги купувалися за завищеними цінами, або ненадання послуг через неспроможність постачальників;
- укладення договорів оренди, за якими орендар фактично безплатно користується додатковою площею, що не вказана в документах;
- ймовірність зловживання посадовцями під час визначення об’єктів нерухомості для їх подальшого відчуження Фондом Державного майна;
- неправомірне виведення земель із власності громад чи держави у приватну власність на підставі корупційних і дискреційних рішень ОМС;
- працевлаштування осіб з недотриманням порядку проведення спеціальних перевірок;
- незаконне нотаріальне оформлення нерухомості чи землі без попередньої ідентифікації документів, які підтверджують право власності;
- незаконна передача конфіскованого майна та землі приватним фірмам або особам через зловживання членів обласних комісій та органів Державної виконавчої служби Мін’юсту;
- недостатній контроль за перевіркою фактів неподання/несвоєчасного подання декларацій посадовцями, та неповідомлення НАЗК про такі випадки;
- відсутність координації антикорупційних заходів у підвідомчих організаціях з боку уповноваженого підрозділу;
- формальний характер антикорупційних програм. Переважна більшість уповноважених обирають заходи з навчання та розробки пам’яток.

Так, наприклад, під час перевірка організації роботи щодо запобігання корупції в Державній судовій адміністрації (ДСА) уповноважені особи НАЗК

констатували формальний підхід до розробки антикорупційної програми. Крім того, аналіз результатів публічних закупівель, що проводились територіальними управліннями ДСА, підтверджує наявність системних проблем із прозорістю та високі корупційні ризики.

Під час перевірки ДП «Ліси України» НАЗК виявило низку корупційних ризиків, які виникають через відсутність чітких механізмів відбору лісових ділянок для будівництва автомобільних доріг і вирубки дерев і зволікання ДП «Ліси України» в оформленні правоустановчих документів на користування землями лісового фонду.

НАЗК також зафіксувало системні корупційні ризики в Держрибагентстві: використання службових повноважень для особистої вигоди при розпорядженні державним майном; використання біоресурсів та вилучених засобів незаконного лову в особистих інтересах; використання інституту громадських інспекторів для задоволення приватного інтересу.

Агентство ініціювало п’ять службових розслідувань.

Наприкінці року НАЗК завершило перевірку Київради та КМДА. Виявлено низку можливих корупційних ризиків, пов’язаних із незаконним виведенням з комунальної власності земель, задоволенням власних інтересів та розтратою коштів.

Упродовж 2025 року в межах виконання функцій із запобігання корупційним правопорушенням НАЗК підготовлено 56 обґрунтованих висновків, тоді як у 2024 році - 13. Це свідчить про суттєве зростання ефективності відповідного напряму діяльності. Варто зазначити, що 60%, або 34 висновки за 2025 рік стосувалися корупційних кримінальних правопорушень, тобто кількість виявлених корупційних злочинів зросла у 2,6 раза порівняно з попереднім роком. Особливо показовою є динаміка встановлених збитків державі — вони зросли з 30 млн грн у 2024 році до понад 434 млн грн у 2025 році.

Так, наприклад, у 2025 році на підставі скерованих НАЗК матеріалів, Офіс Генерального прокурора зареєстрував кримінальне провадження за фактами можливого зловживання службовим становищем посадовцями

територіальних підрозділів ДП «Ліси України» (ч. 2 ст. 364 та ч. 2 ст. 366 ККУ України). Ці незаконні дії спричинили тяжкі наслідки державі на загальну суму понад 2 млн грн.

Крім того, за матеріалами НАЗК Державне бюро розслідувань (ДБР) зареєструвало декілька кримінальних проваджень стосовно службових осіб Держрибагентства, які, зловживаючи службовим становищем, незаконно розпоряджалися вилученими біоресурсами, передавши його суб'єктам господарювання, що не мали права на торгівельну діяльність. Сума збитків державі оцінюється близько 2,4 млн гривень.

Також НАЗК скерувало до Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) кілька обґрунтованих висновків про виявлення ознак корупційного правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 191 КК України щодо посадовців однієї з обласних військових адміністрацій (ОВА), які у порушення чинного законодавства здійснили закупівлю матеріалів для будівництва фортифікаційних споруд за завищеною вартістю, чим спричинили вагомі збитки державі.

Отримана під час перевірок інформація про типові корупційні ризики дозволила посилити контроль та зробити превентивні заходи більш дієвими. За результатами проведених заходів із запобігання правопорушенням, пов'язаним з корупцією, НАЗК внесло 76 приписів про усунення порушень вимог антикорупційного законодавства, про проведення службових розслідувань та притягнення винних до відповідальності. У 2024 році за цим напрямком роботи внесено 35 приписів, що свідчить про посилення превентивного напрямку роботи НАЗК.

Крім того, Агентство склало 11 протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією стосовно 11 осіб. У 2024 було складено 27 протоколи стосовно 25 осіб.

У 2025 році кількість заходів моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, розпочатих за ініціативою НАЗК, збільшилася майже вдвічі порівняно з минулим роком. Якщо у 2024 році цей показник становив

25,6% (53 заходи), то у 2025-му він сягнув 46% (118 заходів). Основними джерелами для заходів моніторингу та контролю стали матеріали в медіа та результати перевірок декларацій посадовців.

У 2025 році НАЗК завершило 258 заходів моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, що на 21% більше, ніж у 2024 році.

У межах виконання Дорожніх карт щодо вступу України до ЄС, Департамент зосередився на унормуванні окремих своїх функцій: затверджено Порядок здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Також представники Департаменту залучались до формування Антикорупційної стратегії на 2026-2030 роки та після її ухвалення розпочнуть роботу з її реалізації. Заплановані кроки спрямовані на вдосконалення законодавства про конфлікт інтересів. Зокрема, вони передбачають посилення інституційної спроможності НАЗК щодо притягнення осіб до відповідальності за порушення законодавства в зазначеній сфері.

Час на якість: що дає громадам відтермінування містобудівних дедлайнів

Останнім часом можливо ви чули про «страх підпису» у відбудовчих проєктах — явище, з яким сьогодні стикаються керівники закладів, громади та розпорядники бюджетних коштів. Цей страх не виникає на порожньому місці. Його причина — у складних, часто суперечливих процедурах і відсутності зрозумілої системи планування та відповідальності.

Зміни у законодавстві щодо містобудівної документації дали громадам більше часу. Але разом із цим поставили важливе питання: як використати цей час так, щоб відбудова була не хаотичною, а керованою і прогнозованою?

У даній статті ми розглядаємо, як працює система містобудівних планів сьогодні, які можливості вона відкриває для громад і де проходить межа між гнучкістю та ризиками.

Дедлайни відсунули: час на роботу над помилками

Одна з найважливіших змін для органів місцевого самоврядування у сфері містобудування — продовження терміну обов'язкового оновлення містобудівної документації за новими форматами до 1 січня 2028 року. Відповідні зміни закріплені в законі № 4321-IX. Фактично, це означає, що громади отримали паузу там, де раніше були загнані у жорсткий часовий коридор із простим вибором: або терміново розробляти комплексні плани, (а поспіх, як відомо, нічого хорошого не народжує) або ризикувати зупинкою розвитку.

Тепер ситуація виглядає інакше. Зник фактор штурмовщини, коли документи доводилося готувати поспіхом, аби формально вкластися у дедлайни. З'явився ресурс часу, який можна використати на якість. Громади мають можливість спокійно й обґрунтовано визначати, де доцільно розміщувати житлову забудову, де об'єкти соціальної інфраструктури, а де промислові чи індустріальні зони.

Втім, ця відстрочка не означає повної свободи дій або можливості «поставити на паузу» містобудівні процеси. Функціональні зони та містобудівні обмеження, як і раніше, мають бути внесені до Державного земельного кадастру. Без цього жоден серйозний інвестор або забудовник не зможе розпочати реалізацію проєкту: юридична невизначеність автоматично блокує фінансування, погодження і роботу з донорами.

Сьогодні система просторового планування в громадах спирається на кілька рівнів документації, які мають різне призначення, але повинні працювати узгоджено. Комплексний план формує загальне бачення розвитку території громади, генеральні плани деталізують його для конкретних

населених пунктів, а детальні плани територій дають можливість запускати конкретні проєкти. Саме детальний план нині стає найбільш прикладним інструментом: за чинними правилами громади можуть розробляти ДПТ для окремих ділянок навіть тоді, коли комплексний план ще не завершений. Це дозволяє не чекати роками на повне оновлення всієї документації, а реалізовувати критично важливі проєкти — від лікарень і шкіл до житла для внутрішньо переміщених осіб.

Водночас така гнучкість має і зворотний бік. Якщо громада почне зловживати точковими рішеннями без загальної стратегії, є ризик отримати хаотичну забудову, коли окремі проєкти не складаються в єдину логіку розвитку території. Крім того, міжнародні донори та фінансові інституції не працюють із розрізненими рішеннями «на довірі». Для них принципові прозорі, узгоджені та зрозумілі містобудівні документи, які відповідають європейським підходам і стандартам.

Саме на цьому етапі особливо зростає роль фахового супроводу. Інженер-консультант у таких проєктах, фактично, стає перекладачем між потребами громади, вимогами законодавства та логікою будівельного процесу. Йдеться не лише про технічну експертизу, а про комплексне бачення: перевірку того, чи не суперечить новий детальний план чинному генеральному, підготовку документації в такому вигляді, щоб вона була зрозумілою і прийнятною для міжнародних фінансових структур, а також мінімізацію юридичних ризиків, які згодом можуть обернутися перевірками або судовими спорами.

Законодавчі зміни дали громадам найцінніший ресурс — час. Але цей час варто використати не для очікувань, а підготовки якісних, продуманих і юридично стійких рішень. Якими можуть бути ці рішення?

- Насамперед, провести аудит вже наявної містобудівної документації та визначити ту, яка потребує першочергового оновлення.
- Далі – синхронізувати містобудівні рішення з планами відновлення соціальної та критичної інфраструктури.

- Звернути увагу і перевірити відповідність функціональних зон та обмежень даним Державного земельного кадастру.
- Варто заздалегідь підготувати технічні завдання на розроблення комплексних або детальних планів територій.
- Ну і передбачити в бюджетному плануванні витрати на якісну підготовку документації, а не лише на будівельні роботи.

Ці кроки допоможуть ефективно підготуватися до відбудови. Бо вона не лише фізичний процес «цегла до цегли». Передусім це розумне планування з опорою на професійну експертизу й чіткі правила гри. Саме такий підхід дозволяє уникати помилок сьогодні і проблем завтра.

З 1 лютого набрали чинності зміни до Цивільного кодексу щодо майнових прав інтелектуальної власності

1 лютого **набрав чинності** Закон № 4671-IX «Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення окремих положень у частині майнових прав інтелектуальної власності».

Документ було офіційно опубліковано в газеті «Голос України» 31 січня 2026 року.

Ключові зміни:

1. Виключено частину другу статті 190, яка закріплювала, що майнові права є неспоживною річчю і визнаються речовими правами.

2. Частину першу статті 421 викладено в редакції, згідно з якою суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та **інші учасники цивільних відносин**, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору.

3. Викладено в новій редакції статтю 429 «Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту) або проходженням військової служби».

- **Особисті немайнові права ІВ** належать **працівникові (військовослужбовцю)**, який створив об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник.
- **Майнові права** на об'єкт, створений за трудовим договором, **належать спільно працівникові та роботодавцю**, якщо інше не передбачено Кодексом чи договором. Для об'єктів, створених у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, майнові права належать суб'єкту, визначеному законом.
- Особливості здійснення майнових прав можуть бути встановлені законом.

4. Уточнено, що майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), переходять до юридичної або фізичної особи, де або у якої працює автор, з моменту створення такого твору в повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом (нова редакція частини третьої статті 440).